

ÎNCHEIERE

25 septembrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Oleg Sternioală
Victor Burduh
Galina Stratulat

examinând admisibilitatea recursului declarat de Maria Petrachi, reprezentată de avocatul Nina Matveeva-Bociog,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Maria Petrachi împotriva Valeriei Sîrghi cu privire la apărarea onoarei, demnității și reputației profesionale și încasarea prejudiciului moral,

împotriva deciziei din 23 aprilie 2019 a Curții de Apel Bălți,

c o n s t a t ă :

La 21 martie 2018, Maria Petrachi a depus cerere de chemare în judecată împotriva Valeriei Sîrghi cu privire la apărarea onoarei, demnității și reputației profesionale și încasarea prejudiciului moral.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că pe parcursul ultimilor ani a desfășurat activitate de întreprinzător la pavilionul nr. 255, sectorul nr. 6, amplasat pe teritoriul pieței „Caraciobanu” din mun. Bălți, în bază de patent.

Reclamanta a relatat că a comercializat haine pentru femei, procurate legal, angro, de la agenți economici din Republica Moldova, cât și de peste hotare.

A specificat că la locul de muncă cât și față de cumpărători se bucura de o autoritate înaltă și încredere nemărginită, fapt ce a creat o reputație profesională înaltă.

La 21 noiembrie 2017, la pavilionul reclamantei s-a prezentat Valeria Sîrghi care a cumpărat o rochie, care singură și-a ales-o, ținând cont și de recomandările sale.

Pârâta a fost deservită de în mod obișnuit, ultima plecând mulțumită.

La 23 noiembrie 2017, la pavilionul reclamantei s-au prezentat colaboratorii de poliție, care i-au comunicat că Valeria Sîrghi a depus o plângere împotriva sa, pe motiv că marfa expusă spre comercializare este importată prin contrabandă.

În cadrul examinării plângerii, reclamanta a fost supusă mai multor verificări și percheziții, fapt ce i-a cauzat suferințe psihice insuportabile. Perchezițiile și

verificările au fost efectuate în prezența colegilor de serviciu și cumpărătorilor, fapt ce i-a provocat reclamantei sentimente de rușine, ultima fiind pusă în situația necesității de a-și justifica acțiunile și a dovedi nevinovăția sa.

În rezultatul verificării plângerii depuse de Valeria Sîrghi, Inspectoratul de Poliție Bălți a constatat că a desfășurat activitatea legal, fără comiterea cărorva încălcări și fără semne de contrabandă.

Reclamanta a susținut că prin acțiunile nominalizate, Valeria Sîrghi i-a lezat onoarea, demnitatea și reputația profesională, ultima fiind învinuită în comiterea contrabandei, care potrivit art. 248 Cod penal se califică ca infracțiune.

Totodată, reclamanta a menționat că i-a fost cauzat un prejudiciu moral exprimat prin suferințe psihice provocate de sentimentul de rușine, înjosire și umilință pe care ultima a suportat-o în cadrul efectuării verificărilor, precum și necesitatea justificării acțiunilor sale față de colegi, vecini, colaboratorii poliției și cumpărători.

Maria Petrachi a solicitat admiterea acțiunii, apărarea onoarei, demnității și reputației profesionale, obligarea Valeriei Sîrghi de a-și cere scuze de la Maria Petrachi și încasarea sumei de 20 000,00 de lei, cu titlu de prejudiciu moral cauzat prin lezarea onoarei, demnității și reputației profesionale.

Prin hotărârea din 02 ianuarie 2019 a Judecătorei Soroca, sediul Central s-a respins ca fiind depusă cu încălcarea termenului de prescripție acțiunea civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Maria Petrachi împotriva Valeriei Sîrghi cu privire la apărarea onoarei, demnității și reputației profesionale și încasarea prejudiciului moral.

Invocând ilegalitatea hotărârii primei instanțe, la 22 ianuarie 2019, Maria Petrachi, reprezentată de avocatul Nina Matveeva-Bociog, a înaintat apel și a solicitat casarea acesteia cu emiterea unei noi hotărâri de admitere a cererii de chemare în judecată.

Prin încheierea din 27 februarie 2019 a Curții de apel Bălți nu s-a dat curs cererii de apel depuse de Maria Petrachi, reprezentată de avocatul Nina Matveeva-Bociog, fiind acordat termen apelantei până la 13 martie 2019, ora 16.00, pentru prezentarea cererii de apel motivate și a dovezii achitării taxei de stat în ordine de apel.

La 11 martie 2019, în scopul lichidării neajunsurilor indicate în încheierea din 27 februarie 2019 a Curții de Apel Bălți, apelanta a prezentat cererea de apel motivată și dovada achitării taxei de stat în ordine de apel, apelul fiind acceptat spre examinare cu intentarea procedurii de apel.

Prin decizia din 23 aprilie 2019 a Curții de Apel Bălți a fost admis apelul declarat de Maria Petrachi, reprezentată de avocatul Nina Matveeva-Bociog; a fost casată hotărârea din 02 ianuarie 2019 a Judecătorei Soroca, sediul Central și a fost pronunțată o nouă hotărâre de respingere ca neîntemeiată a cererii de chemare în judecată depusă de Maria Petrachi împotriva Valeriei Sîrghi cu privire la apărarea onoarei, demnității și reputației profesionale și încasarea prejudiciului moral.

Pentru a decide astfel, instanța de apel prin prisma art. 8 lit. c) din Legea cu privire la libertatea de exprimare, a indicat că legiuitorul a stabilit o categorie de relații de ordină răspândirii informațiilor care lezează onoarea, demnitatea și reputația profesională, ce se bucură de imunitate în raport cu procesele de defăimare, și nu vor putea fi judecate prin prisma Legii cu privire la libertatea de

exprimare, respectiv și a art. 16 Cod civil, or, articolul 8 lit. c) din legea enunțată, enumeră exhaustiv aceste categorii, în șirul cărora se includ și cerințele despre dezmințirea informațiilor, cuprinse în hotărârile și sentințele judiciare, demersurile în scris (verbale) și depozițiile martorilor adresate anchetei sau instanței judecătorești în procesul soluționării altei cauze, în ordonanțele organelor de anchetă și administrative, în hotărârile organelor puterii și administrației de stat, comisiilor de atestare și în alte documente oficiale, pentru atacarea cărora legislația prevede o altă cale.

În acest context, instanța de apel a notat că Maria Petrachi a înaintat prezenta acțiune împotriva Valeriei Sîrghi cu privire la apărarea onoarei, demnității și reputației profesionale, ca urmare a plângerii depuse de ultima la

Inspectoratului de Poliție Bălți în vederea verificării activității de întreprinzător efectuată de Maria Petrachi, la care prin încheierea din 28 noiembrie 2017, a fost propusă încetarea examinării materialului de control, înregistrat în Registrul nr. 2 de evidență a altor informații cu privire la infracțiuni și incidente sub nr. 20170414264 din 21 noiembrie 2017, cu remiterea materialului spre arhivare.

Mai mult instanța de apel a relevat că prin sesizarea organului de drept întru verificarea legalității diferitor fapte și circumstanțe, s-a realizat un drept constituțional, iar organele respective sunt abilitate legal cu dreptul de a verifica veridicitatea informației parvenite, iar declarațiile făcute de către Valeria Sîrghi în plângerea depusă la Inspectoratului de Poliție Bălți, prin prisma art. 8 din Legea cu privire la libertatea de exprimare, nu pot fi reținute la categoria celor defăimătoare pentru intentarea unei acțiuni în acest sens.

Sub aspectul celor relatate, instanța a considerat că nu pot fi admise cerințele Mariei Petrachi cu privire la apărarea onoarei, demnității și reputației profesionale, prin obligarea Valeriei Sîrghi de a-și cere scuze de la Maria Petrachi, precum și încasarea prejudiciului moral.

Totodată, Colegiul a considerat eronată concluzia primei instanțe, prin care a indicat că acțiunea a fost depusă tardiv, în cazul în care intimata/ pârâtă în cadrul examinării cauzei civile în prima instanță nu a înaintat cerere cu invocarea excepției de tardivitate a pretențiilor, prin urmare instanța de fond nu a fost îndreptățită de a se expune asupra termenului de prescripție.

La 26 iunie 2019, Maria Petrachi, reprezentată de avocatul Nina Matveeva-Bociog, prin intermediul oficiului poștal, a declarat recurs, prin care a solicitat casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe cu pronunțarea unei noi hotărâri de admitere a cerințelor acțiunii.

În motivarea recursului a invocat că instanța de apel a aplicat eronat și încălcat normele de drept material și procedural ce au dus la soluționarea greșită a cauzei, au fost apreciate arbitrar probele, iar erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului

Totodată, recurenta a invocat în susținerea cererii de recurs că instanța de apel prin soluția adoptată i-a creat în propria cale de apel o situație mai dificilă, decât cea din hotărârea contestată.

În contextul prevederilor art. 434 alin.(1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Curtea de Apel Bălți a pronunțat decizia contestată la 23 aprilie 2019.

Materialele cauzei atestă expedierea participanților la proces a copieii deciziei motivate prin scrisoarea de însoțire din 14 mai 2019 (f.d. 134), fiind recepționată de recurentă la 16 mai 2019, conform avizului de recepție (f.d. 135).

Astfel, recursul declarat la 26 iunie 2019, este în termen.

Examinând temeiurile recursului declarat de Maria Petrachi, reprezentată de avocatul Nina Matveeva-Bociog, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul ca inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sânt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Maria Petrachi, reprezentată de avocatul Nina Matveeva-Bociog, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat se referă la dezacordul recurenteii cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432. alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, completul Colegiului precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin.(4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă, din recursurile declarate nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a recunoaște recursul declarat de Maria Petrachi, reprezentată de avocatul Nina Matveeva-Bociog, ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art. 433 lit. a), 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Maria Petrachi, reprezentată de avocatul Nina Matveeva-Bociog, împotriva deciziei din 23 aprilie 2019 a Curții de Apel Bălți.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Oleg Sternioală

judecătorii

Victor Burduh

Galina Stratulat